

Notat

Orientering om revideret belægning ifm. opgradering af Frederiksberggade (Strøget)

En opgradering af Frederiksberggade (Strøget) blev vedtaget i marts 2023 og består primært af en fornyelse af gågadebelægningen. Foreningen Business Improvement District Frederiksberggade (BID Frederiksberggade) foreslår at anlægge en kunstnerisk belægning. Derfor indgår Teknik- og Miljøforvaltningen i et samarbejde med foreningen, der desuden ønsker at finansiere en kunstskitse og søge fondsmidler til de ekstra omkostninger forbundet med den nye belægning. Teknik- og Miljøudvalget orienteres om, at samarbejdet indgås og deraf følgende nyt ibrugtagningstidspunkt.

Sagsfremstilling

Baggrund

I Budget 2022 (BR 7. oktober 2021) (A, B, F, O, V, Ø, Å, Frie Grønne og Kaare Traberg Smidt) blev det besluttet at igangsætte en foranalyse af en fysisk opgradering af Frederiksberggade (Strøget) fra indgangen ved Rådhuspladsen frem til Gammeltorv. Der blev desuden afsat midler til en omdannelse af gaden til et grønnere og mere attraktivt byrum med bedre belysning, ny belægning, træer og anden beplantning samt ophold (bilag 3). Foranalysens løsning blev vedtaget af Borgerrepræsentationen 2. marts 2023 (bilag 2). Den vedtagne opgradering består af en udskiftning af den eksisterende gågadebelægning med en ny gågadebelægning bestående af gågadefliser og chaussésten, som det kendes i dag, opstilling af effektbelysning i gadens krydsninger samt forskønnelse af eksisterende affaldskurve. Foranalysen var igangsat med udgangspunkt i et initiativ fra BID Frederiksberggade. Det blev under foranalysen afklaret, at foreningen ikke så en mulighed for at bidrage økonomisk til belægningen, og at foreningen ville fokusere på at supplere med et kunsttiltag.

Henvendelse fra BID Frederiksberggade

BID Frederiksberggade henvendte sig til Teknik- og Miljøforvaltningen i december 2023 med et forslag om at gøre gadens belægning til et kunstprojekt, for at give oplevelsen af Frederiksberggade og indgangen til Middelalderbyen et mere markant løft. Konkret havde BID Frederiksberggade allerede indgået aftale med et kunstbureau, som har formidlet kontakt til to danske kunstnere, der begge har sagt ja til at udvikle projektet i samarbejde, jf. fortroligt bilag 1. Bilaget er fortroligt, da kunsternes navne først kan offentliggøres i forbindelse med lanceringen af

21-03-2024

Sagsnummer i F2
2022 - 18445

Dokumentnummer i F2
125784

Sagsnummer i eDoc
2022-0377559

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold

Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

det reviderede projekt, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 4, nr. 3., når Teknik- og Miljøudvalget har taget sagen til orientering.

På baggrund dialogen med BID Frederiksberggade, er det forvaltningens vurdering, at foreningens bidrag til processen og foreningens tilbagemelding fra indledende dialoger med fonde, viser et potentiale for at et kunstprojekt kan realiseres.

Teknik- og Miljøforvaltningen indgik ultimo november 2023 rådgiverkontrakt. Projekteringen var på tidspunktet for BID Frederiksberggades henvendelse endnu ikke igangsat, og rådgiver er orienteret om det mulige kunstprojekt.

Udviklingen af et kunstprojekt har følgende konsekvens:

- belægningen vil blive en anden end den, der blev vedtaget i 2023, såfremt BID Frederiksberggade opnår tilsagn om anlægsstøtte fra fonde.
- ibrugtagningstidspunktet bliver rykket i op til 2 år (jf. ny tidsplan herunder).
- forsinkelse med 1 år af det tilstødende projekt vedr. permanent lukning af Vester Voldgade vedtaget i Budget 2024 (BR 5. oktober 2023) (A, B, C, F, I, O, V). Dette sker for fortsat at sikre kobling og sammentænkning af de to projekter, som mødes ved indgangen til Strøget.

Forvaltningen forventer følgende nye tidsplan:

- skitse til kunstprojektet bliver udviklet frem til sommer 2024.
- kunstprojektet bliver forelagt for Rådet for Visuelt Kunst og Indre By Lokaludvalg i tredje/fjerde kvartal 2024. Sideløbende søger BID Frederiksberggade fondsmidler til at dække meromkostningerne til kunstprojektet samt evt. ekstraudgifter ifm. rådgiverhonor til anlægsprojektet.
- kunstprojektet bliver forelagt Teknik- og Miljøudvalget og Borgerrepræsentationen i første kvartal 2025 inkl. en indtægtsbevilling til finansiering af kunstprojektet.
- forvaltningen igangsætter projektering af anlægsprojektet i anden. kvartal 2025.
- forventet ibrugtagning ultimo 2027 (oprindeligt ultimo 2025).

Forvaltningen har sat som forudsætning for samarbejdet med BID Frederiksberggade, at forvaltningen skal inddrages i udviklingen af kunstprojektet pga. forvaltningens viden om gaden vedr. afvanding, terrorsikring, drift, Trafik- og byrumsplan for Middelalderbyen mv. Dette understøtter, at kunstprojektet kan realiseres samt at løsningen bliver holdbar og driftssikker.

Forvaltningen har desuden informeret BID Frederiksberggade om, at den endelige beslutning om eventuel ændret belægning alene træffes af Københavns Kommune.

Hvis BID Frederiksberggade ikke har opnået supplerende anlægsstøtte fra fonde ved udgangen af januar 2025, forventer forvaltningen at

genoptage det oprindelige projekt umiddelbart derefter. Teknik- og Miljøudvalget vil i så fald blive orienteret herom.

Høring

Denne orientering har ikke været i høring. Indre By Lokaludvalg og andre interessenter vil blive orienteret om samarbejdet og det nye ibrugtagningstidspunkt efter orienteringen og vil blive inddraget under udviklingen af kunstprojektet, inden det forlægges til politisk behandling.

Politisk handlerum

Et eller flere udvalgsmedlemmer kan hæve sagen til en beslutningssag, så den behandles på et kommende møde i Teknik- og Miljøudvalget. Her kan det besluttes at stoppe samarbejdet med BID Frederiksberggade om et kunstprojekt i den nye belægning og fastholde den oprindelige beslutning.

Økonomi

Den reviderede belægning har ingen økonomiske konsekvenser for Københavns Kommune.

Videre proces

Når Teknik- og Miljøudvalget er orienteret, vil forvaltningen fortsætte samarbejdet med BID Frederiksberggade om en revideret belægning og inddrage relevante interessenter. Desuden vil samarbejdet om udviklingen af et kunstprojekt og de konkrete kunstnere blive offentliggjort.

Peter Højer
Vicedirektør

6. Opgradering af Frederiksberggade (Strøget), Indre By (2022-0377559)

Med Budget 2022 blev det besluttet at igangsætte en foranalyse af en fysisk opgradering af Frederiksberggade fra Vester Voldgade til Gammeltorv. Formålet er at omdanne gaden til et grønnere og mere attraktivt byrum. Foranalysens scenarie 2, der indebærer ny belægning samt tilvalg vedrørende belysning og ændret indgang til Strøget, vurderes bedst at imødekomme projektets formål og hørings svar. Foranalysen viser dog, at en fysisk opgradering af Frederiksberggade ikke kan stå alene, da der også er behov for en øget driftsmæssig og administrativ indsats, så gaden ikke på sigt kommer til at fremstå som i dag. En indsats i relation til forstærket renhold og afklaring af muligheder for at regulere anvendelsen af facader og facadearealer skal der findes særskilt finansiering til.

Indstilling

Indstilling om,

1. at løsnings scenarie 2 inkl. tilvalg 1 danner grundlag for færdigprojektering og anlæg af en fysisk opgradering af Frederiksberggade (Strøget), jf. bilag 6,
2. at der frigives en anlægsbevilling på 8,2 mio. kr. til færdigprojektering og anlæg af en fysisk opgradering af Frederiksberggade (Strøget) på Teknik- og Miljøudvalgets bevilling Ordinær anlæg, jf. økonomiafsnittet.

Det forudsættes, at anlægsudgifter som følge af sagen afholdes inden for Teknik- og Miljøudvalgets anlægsmåltal i 2023.

Det forudsættes endvidere, at eventuelle merudgifter, som følge af sagen, afholdes inden for Teknik- og Miljøudvalgets budgetramme.

(Teknik- og Miljøudvalget)

Problemstilling

I Budget 2022 (BR 7. oktober 2021) (A, B, F, O, V, Ø, Å, Frie Grønne og Kaare Traberg Smidt) blev der afsat 0,6 mio. kr. til en foranalyse af opgradering af Frederiksberggade (Strøget) samt 7,9 mio. kr. til omdannelse af gaden til et grønnere og mere attraktivt byrum med bedre belysning, ny belægning, træer og anden beplantning samt ophold (bilag 9).

I foranalysen skitseres tre løsnings scenarier og tre tilvalg indbygget i scenarierne, der giver mulighed for delvist at indfri den efterspurgte opgradering, jf. bilag 6. Løsnings scenarie 2 inkl. tilvalg 1-2 vurderes bedst at opfylde opgraderingen og kan anlægges inden for den afsatte bevilling. Foranalysen belyser desuden en række centrale udfordringer med trængsel, manglende regulering af

brug af facader og gadeareal samt utilstrækkeligt renhold. Udfordringerne løses ikke af en fysisk opgradering og vil fortsat gælde efter anlægsprojektet, da der er behov for at iværksætte en særlig facade- og gadeindsats.

Løsning

Indsatsen på Frederiksberggade koordineres med byrums- og trafikplanen for Middelalderbyen, der forelægges Borgerrepræsentationen i første kvartal af 2023. Planen lægger op til, at der skal være bedre plads til fodgængere og cyklister, til ophold og grønt, til mere hensynsfuld cykelparkering og til områdets historiske fortællinger, jf. Teknik- og Miljøudvalget den 9. januar 2023.

Foranalysen

Foranalysen er igangsat med udgangspunkt i et initiativ fra foreningen "Business Improvement District (BID) Frederiksberggade", der repræsenterer 22 ud af 29 ejendomme i Frederiksberggade. Desuden er Indre By Lokaludvalg og områdets beboerforeninger løbende blevet inddraget, jf. bilag 6 s.40 og bilag 8. Et gennemgående ønske for alle interessenter er, at Frederiksberggade bliver løftet væk fra det nuværende indtryk af en nedslidt, beskidt og rodet gade, til en attraktiv handelsegade, der med sin centrale placering byder velkommen til Københavns Middelalderby på en æstetisk og kvalitativ måde for både københavnere og byens mange besøgende, jf. bilag 8.

I foranalysen fremgår, at et løft af Frederiksberggade afhænger af flere forskellige tiltag af både fysisk, driftsmæssig og administrativ karakter. I analysen skitseres derfor både løsninger for en fysisk indsats samt for supplerende indsatser indenfor øget renhold og regulering af anvendelsen af facader og arealet langs facader. Dette uddybes yderligere i afsnittet "Politisk handlerum". I foranalysen er mulighederne for en fysisk opgradering belyst, og det vurderes, at et anlægsprojekt primært kan omhandle ny belægning. Grundet en meget høj grad af trængsel, mængden af underjordiske ledninger samt brandredningsforhold, er det ikke muligt at opsætte særlig belysning, træer eller andet inventar i selve Frederiksberggade. Det hårde natteliv er desuden en udfordring i forhold til grønne elementer og fast inventar. Dog vil disse byrumselementer delvist kunne tilføres i gadens krydsningspunkter, jf. tilvalg 1-3.

Løsningsscenarie 2: Ny gågadeflisebelægning

Forvaltningen vurderer, at løsningsscenarie 2 bedst muligt opfylder de efterspurgte elementer, der fremgik af den givne bevilling. Løsningsscenariet indebærer ny belægning bestående af gågadefliser og chaussésten, som det kendes i dag. Ledelinjen erstattes med et bånd af chaussésten, og arealet med chaussésten langs facaderne udvides til fra ca. 0,5 m. til 0,8 m. for at give butikker og restauranter en synlig rettesnor for deres udstillinger og inventar, jf. bilag 4. Endeligt design og tilgængeligheds løsninger afklares i et kommende anlægsprojekt. Der afprøves en anden type affaldskurve som et mere æstetisk alternativ til eksisterende og forvaltningen er i gang med at undersøge markedet ift., om der er brugbare alternativer til de nuværende opstillede betongrise. Desuden undersøger forvaltningen om man selv kan udvikle sådanne alternativer.

Løsningsscenarie 2 indeholder dertil tilvalg 1: Belysning samt tilvalg 2: Indgangen til Strøget, som begge kan udføres inden for bevillingen. Ved at udvide projektets fysiske grænse, jf. bilag 5 og 6 s.30, og inddrage indgangen til Strøget samt opsætte effektbelysning i gadens krydsningspunkter,

imødekommes flere af de i Budget 2022 efterspurgte opgraderinger. Den præcise placering af elementer og designløsning afklares i et kommende anlægsprojekt. Tilvalg 3: Kattesundet, er ikke med i løsnings-scenarie 2, for at holde løsningen indenfor bevillingen.

I scenarie 2 beholdes slægtskabet og sammenhængen til Middelalderbyens andre gågader, og der forventes ikke at opstå forventninger om ny belægning på andre dele af Strøget. Dette scenarie leverer kun delvist det designmæssige løft til en højere kvalitet end byens øvrige gågader, som ønskes af flere interessenter, jf. bilag 8. Derudover kan løsningen ikke alene forbedre gadens rodede udtryk, og bør suppleres med en særlig gade- og facadeindsats, jf. afsnittet Politisk handlerum.

Høring

Foranalysen har været i høring ved Foreningen BID Frederiksberggade, Indre By Lokaludvalg samt Stræderne og Strøgets Beboerforening og Nørre Kvarters Beboerforening den 15. november 2022 til den 15. december 2022. Derudover har der været afholdt borgerdialog og interessentmøde. Foranalysens interessentinddragelse, høringer og forvaltningens kommentarer fremgår af bilag 8. Hovedsynspunkter fremgår nedenfor.

Høringssvar fra BID Frederiksberggade

BID Frederiksberggade er positive overfor det foreslåede løsnings-scenarie, men ønsker en ambitiøs totalløsning, der markant forandrer gaden, hvor både fysiske og bylivsmæssige tiltag ønskes gennemført. Foreningen ønsker tilsyn og håndhævelse af lokalplanen og er åbne overfor begrænset vareudstilling. Der ønskes ikke yderligere begrænsning på udeservering. Foreningen ønsker scenarie 3: Ny granitbelægning. Uanset belægning mener BID at tilvalg 1: Belysning og 2: Indgangen til Strøget er essentielle. BID ønsker en smukkere terrorsikring og velkommer afprøvning af en anden affaldshåndtering. BID Frederiksberggade har ytret interesse i at finansiere bidrag til gaden, herunder kunsttiltag, men ønsker ikke at bidrage til finansieringen af ny belægning mv. Andre alternative bidrag er ikke undersøgt i foranalysen, da det ligger udenfor den bestilte opgave.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen vurderer at en totalløsning er indarbejdet i scenarie 2 i det omfang, det er muligt og indenfor den afsatte økonomi. En løsning med ny granitbelægning vil kræve ekstra bevilling. Tilsyn med lokalplan mv. ligger udenfor anlægsprojektet, men adresseres i afsnittet Politisk handlerum.

Høringssvar fra Indre By Lokaludvalg

Lokaludvalget ønsker, at Frederiksberggade og Strøget skal være en positiv oplevelse, bl.a. ved at synliggøre den originale arkitektur og at få en samlet politik for, hvad der tillades i Frederiksberggade samt omkringliggende gader og Rådhuspladsen. Lokaludvalget peger på, at nattelivets slid begrænser effekten af de løsninger, der kan igangsættes, hvis ikke man samtidigt vedtager restriktioner på nattelivet. Lokaludvalget ønsker at prioritere håndhævelse af lokalplan og regler for vareudstillinger og udeserveringer samt begrønning og øget renhold. Dernæst ønsker lokaludvalget at prioritere ny belægning, som led i et samlet kvalitetsløft af belægningen på hele Strøget og til indgangen til Strøget.

Lokaludvalget medsender supplerende svar fra KBH - Commerce & Culture (KCC), som ønsker en ny granitbelægning (scenarie 3) samt tilvalg 1: Belysning og 2: Indgangen til Strøget. De ser et behov for at prioritere en særlig facade- og gadeindsats.

Endelig er der medsendt resultat af lokaludvalgets borgerinddragelse via Facebook, der overordnet peger på mange af de samme emner som lokaludvalget.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen vurderer at restriktioner på nattelivet, tilsyn med lokalplan mv. ligger udenfor anlægsprojektet, men adresseres i afsnittet Politisk handlerum. Løsningsscenarie 2 vurderes bedst at opfylde ønskerne til opgraderingen indenfor den afsatte økonomi. Imødekommelse af ønsket om ny granitbelægning vil kræve en ekstra bevillig.

Høringssvar fra Stræderne og Strøgets Beboerforening samt Nørre Kvarters Beboerforening
De ønsker begge øget renhold og myndighedskontrol ift. lokalplanen og brugen af gadeareal, som de ser som en forudsætning for en fysisk opgradering. Begge nævner nattelivet som en udfordring. Foreningerne peger ikke på et bestemt løsningsscenarie, mens begge anser tilvalg 2: Indgangen til Strøget, som vigtigt. Nørre Kvarters Beboerforening er skeptiske overfor tilvalg 1: Belysning, mens begge foreninger ser muligheder i tilvalg 3: Kattesundet.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen har indarbejdet tilvalg 2 i det foreslåede løsningsscenarie 2. Renhold og myndighedskontrol ligger udenfor anlægsprojektet, men adresseres i afsnittet Politisk handlerum.

Parkering og træer

Løsningsscenarie 2 påvirker ikke den eksisterende cykelparkering og ingen p-pladser nedlægges.

I løsningsscenarie 2 fældes ingen træer på Frederiksberggade. Der vil blive etableret 1-2 træer ved indgangen til Frederiksberggade fra Vestre Voldgade. Næste fase vil undersøge muligheden for flere træer.

Politisk handlerum

Udenfor anlægsprojekt: En særlig facade- og gadeindsats:

Foranalysen belyser, at for at opnå en markant og langsigtet opgradering af Frederiksberggade skal det fysiske anlægsprojekt kombineres med en særlig facade- og gadeindsats overfor udfordringer med et rodet, ureguleret og beskidt udtryk, jf. bilag 6, afsnit 4, og bilag 7.

Øget regulering og tilsyn

I bilag 7 beskrives hvordan gaden reguleres ud fra gældende lokalplan og vejloven. Det beskrives endvidere, at der pt. ikke er prioriteret ressourcer til tilsyn på anvendelse af facader og gadeareal. Den helhedstilgang, som foranalysen peger på, bør derfor også indeholde en indsats med fokus på, hvordan gaden- og facaderne anvendes og fremstår i sin helhed. En indsats kan indeholde følgende:

- Administrativ og juridisk afklaring af lokalplan og vejlov som reguleringsværktøjer, herunder evt. udarbejdelsen af en ny lokalplan, såfremt den gældende vurderes utilstrækkelig til at bidrage til et samlet løft af gaden.
- Tillade vareudstilling på max 0,8 m ud fra facaden.

- Ressourcer til en lokalt opsøgende tilsynsfunktion, evt. en kvartermanager, der kan sikre fremdrift og opbakning fra butikker og ejendomme til at gå i en fælles retning. Estimeret budget for to år: 1,5 mio. kr.

Øget renhold

En konsekvens af det hårde natteliv og et højt antal gæster er, at strækningen er præget af fastgroet snavs på belægningen, bl.a. knyttet til fastfoodrestauranterne. Der findes aktuelt ikke en renholdsmetode til denne problematik i København. En indsats for øget renhold kan bestå af følgende:

- Forsøg med vask af belægning, hvilket ikke er praksis i byen i dag. I en 2-årig forsøgsperiode afprøves, hvordan fastgroet snavs kan afrenses på strøggader, herunder Frederiksberggade. Der afprøves ny materiel og afklares serviceniveau. Forsøget dokumenteres og evalueres. Estimeret budget for to år: 5-6 mio.kr.

Samlet set kan en facade- og gadeindsats ikke gennemføres inden for den afsatte anlægsbevilling, hvorfor det kræver, at der afsættes midler hertil i kommende budgetforhandlinger.

Alternative belægningsmuligheder, løsningsscenarie 1 og 3:

Løsningsscenarie 1 indeholder enkeltvis udskiftninger af beskadigede gågadefliser, et bånd af chaussésten langs facaderne på 0,8 m., afprøvning af alternative affaldskurve samt tilvalg 1, 2 og 3, der tilfører begrønning, belysning og ophold i Frederiksberggades krydsningspunkter. Scenariet kan udføres indenfor bevillingen. Scenarie 1 er ikke prioriteret, da det mangler opbakning hos flere interessenter, jf. bilag 8.

Løsningsscenarie 3 indeholder en ny belægning af granit eller tilsvarende, som imødekommer flere interessenters ønske om en gågade af høj kvalitet, der kan måle sig med andre storbyer i Europa og styrke den historiske fortælling om Middelalderbyen og Strøget. Ligesom i scenarie 2 indeholder løsningen afprøvning af alternative affaldskurve, markering af ledelinje samt markering af arealet langs facaderne. Der er ikke indbygget andre tilvalg i scenariet. Den endelige designløsning fastlægges i et kommende anlægsprojekt og afklares ift. den øvrige udvikling af Strøget og Middelalderbyen. Scenariet er ikke prioriteret, da det ikke kan udføres indenfor bevillingen, men vil kræve, at der afsættes ekstra midler i kommende budgetforhandler i størrelsesordenen 7-8 mio. kr. En konsekvens af scenariet kan være en forventning om belægningsskift på andre dele af Strøget.

Tilvalgs mulighed for øget ophold

Det er en mulighed at prioritere en mindre byrumsdannelse i krydsningen ved Kattesundet, hvor der kan opstilles enkelte siddemuligheder og evt. 1-2 træer, som beskrevet i tilvalg 3. Dette kræver ekstra finansiering, da tilvalget ikke er finansieret i løsningsscenarie 2.

Økonomi

I Budget 2022 blev der afsat 8,5 mio. kr. (2022 p/l) til en foranalyse samt opgradering af Frederiksberggade (Strøget). Heraf blev 0,6 mio. kr. stjernemarkeret og dermed frigivet ved budgetvedtagelsen. I første sag om bevillingsmæssige ændringer (BR 2. juni 2022) blev budgettet opskrevet med 0,1 mio. kr. (2022 p/l). Med denne indstilling skal de resterende 8,0 mio. kr. (2022 p/l) frigives jf. tabel 1. Det svarer til 8,2 mio. i 2023 p/l.

Tabel 1 Anlægsbevilling – frigivelse af anlægsmidler

Udvalg	Aktivitet/projekt	Bevilling	Funktion	Beløb i 1.000 kr. (2023 p/l)			
				2023	2024	2025	I alt
TMU	Frederiksberggade (Strøget) opgradering	2000 – Ordinær anlæg	2.28.23.3	509	700	6.947	8.156
I alt				509	700	6.947	8.156

Der er afsat 0,2 mio. kr. i 2025 og 0,3 mio. kr. i 2026 og frem til afledt drift. Midlerne er placeret under Økonomiudvalget, og vil i forbindelse med ibrugtagningen blive overført til Teknik- og Miljøudvalget.

Udvidelsen af projektet forventes at kunne driftes indenfor de afsatte midler til afledt drift.

Videre proces

Når Borgerrepræsentationen har godkendt indstillingen, vil forvaltningen fortsætte projekteringen af projektet. Anlægsarbejdet forventes fysisk igangsat primo 2025 og forventes færdiganlagt ultimo 2025.

Søren Wille/ Peter Højer

Oversigt over politisk behandling

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller over for Teknik- og Miljøudvalget,

1. at foranalysen ”Opgradering af Frederiksberggade (Strøget)” jf. bilag 6 tages til efterretning.

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget over for Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen anbefaler,

2. at løsnings-scenarie 2: Ny gågadeflisebelægning inkl. tilvalg 1-2, som indeholder en udvidelse af projektområdet, danner grundlag for færdigprojektering og anlæg af en fysisk opgradering af Frederiksberggade (Strøget), jf. bilag 6.
3. at der frigives en anlægsbevilling på 8,2 mio. kr. til færdigprojektering og anlæg af en fysisk opgradering af Frederiksberggade (Strøget) på Teknik- og Miljøudvalgets bevilling Ordinær anlæg, jf. økonomiafsnittet.

Teknik- og Miljøudvalgets beslutning i mødet den 30. januar 2023

Et samlet udvalg stillede følgende ændringsforslag som erstatning af 2. at-punkt:

”at løsningsscenarie 2 inkl. tilvalg 1 danner grundlag for færdigprojektering og anlæg af en fysisk opgradering af Frederiksberggade (Strøget), jf. bilag 6.”

Indstillingens 1. at-punkt blev taget til efterretning uden afstemning.

Den således ændrede indstillings 2. at-punkt blev anbefalet over for Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen uden afstemning.

Indstillingens 3. at-punkt blev anbefalet over for Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen uden afstemning.

Det samlede udvalg afgav følgende protokolbemærkning:

”Partierne er enige om, at indgangen til Strøget trænger til et væsentligt løft. Partierne er også enige om, at en løsning af indgangens indretning bør afvente en endelige afgørelse af om, hvordan den endelige løsning for Vester Voldgade bliver.”

Økonomiforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget oversender sagen til Borgerrepræsentationen med følgende erklæring:

Økonomiudvalget forudsætter, at anlægsudgifter som følge af sagen afholdes inden for Teknik- og Miljøudvalgets anlægsmåltal i 2023.

Økonomiudvalget forudsætter, at eventuelle merudgifter, som følge af sagen, afholdes inden for Teknik- og Miljøudvalgets budgetramme.

Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 21. februar 2023

Økonomiudvalget besluttede at oversende indstillingen med udvalgets erklæring til behandling i Borgerrepræsentationen uden afstemning.

Beslutning

Borgerrepræsentationens beslutning i mødet den 2. marts 2023

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Teknik- og Miljøudvalget videreførte følgende protokolbemærkning, som Dansk Folkeparti tilsluttede sig:

"Partierne er enige om, at indgangen til Strøget trænger til et væsentligt løft. Partierne er også enige om, at en løsning af indgangens indretning bør afvente en endelige afgørelse af om, hvordan den endelige løsning for Vester Voldgade bliver."

Bilag

Bilag 1 - Overblik over politisk behandling

Bilag 2 - Frederiksberggade - Oversigtskort

Bilag 3 - Frederiksberggade - Eksisterende forhold

Bilag 4 - Frederiksberggade - Belægningsmuligheder

Bilag 5 - Frederiksberggade - Tilvalg

Bilag 6 - Foranalyse for opgradering af Frederiksberggade

Bilag 7 - Notat om Facade- og gadeindsats samt Renhold i Frederiksberggade

Bilag 8 - Høring og inddragelse

Bilag 9 - TM269 Opgradering af Frederiksberggade (Strøget), Indre By

Notat

Udmøntningsnotat og budgetnotat

Nedenfor fremgår tekst fra udmøntningsnotat for Budget 2022 samt budgetnotat TM269.

TM269 Opgradering af Frederiksberggade (Strøget), Indre By (s. 47)

Aftaletekst: Parterne er enige om at afsætte midler til en opgradering af Frederiksberggade.

Bevilling: Der afsættes:

- 0,6 mio. kr. samlet på anlæg i 2022 til en foranalyse.
- 8,0 mio. kr. samlet på anlæg i 2023-2025 til at opgradere Frederiksberggade.
- 0,2 mio. kr. på service i 2024 og 0,3 mio. kr. i 2026 og frem til afledt drift.

Proces: Anlægsbevillingen er stjernemarkeret og dermed frigivet ved Borgerrepræsentationens vedtagelse af Budget 2022.

Foranalysen igangsættes i januar 2022, og Teknik- og Miljøudvalget forelægges en indstilling med analysens resultater og projektforslag i december 2022 med henblik på frigivelse af anlægsmidler. Anlægsprojektet igangsættes i januar 2023 og forventes ibrugtaget i april 2025.

Budgetnotat: *TM269 Opgradering af Frederiksberggade (Strøget), Indre By.*

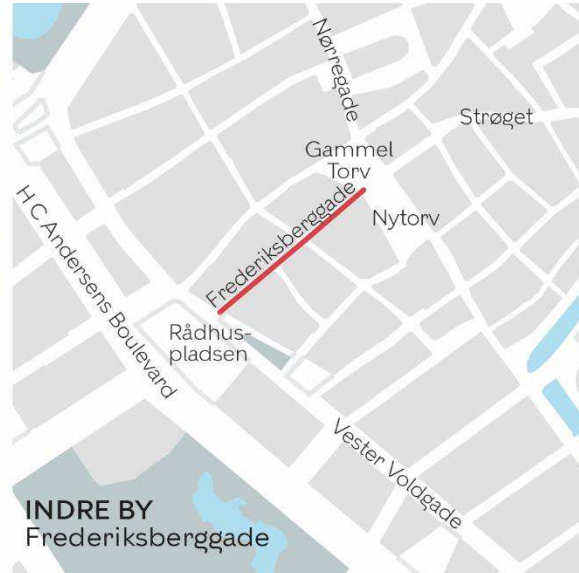
21-03-2024

Sagsnummer i F2
2022 - 18445

Dokumentnummer i F2
125784

Sagsnummer i eDoc
2022-0377559

TM269 Opgradering af Frederiksberggade (Strøget), Indre By

Baggrund

Der er bestilt et budgetnotat til Budget 2022 om en foranalyse af opgradering af Frederiksberggade (Strøget) og en pulje til omdannelse af gaden.

Indhold

Frederiksberggade, der er den del af Strøget, der løber fra Rådhuspladsen til Gammeltorv/Nytorv i Indre By Gaden anvendes primært af gående, men også til varelevering i tidsrummet kl. 04 til kl. 11. Gaden er præget af karrébebyggelse med erhverv i stueetagen og herover kontorer og beboelse. Gadens belægning er etableret i 2013 og er uden begrønning og uden mulighed for offentligt tilgængeligt ophold. På Rådhuspladsen og Gammeltorv/Nytorv er der mulighed for ophold.

Foranalyse af opgradering af Frederiksberggade (0,6 mio. kr. i anlæg)

Med udgangspunkt i, at gaden er en del af Middelalderbyens gågadenet samt gadens historiske og arkitektoniske kvaliteter, skal foranalysen fastlægge mulighederne for en fysisk opgradering af gadearealet af Frederiksberggade til et grønnere og mere attraktivt byrum med bedre belysning, ny belægning, træer og anden beplantning samt plads til ophold. Der er mange interessenter i gaden, herunder beboere, erhverv, udlejere (grundejere), turister, lokaludvalg, handelsstandsforening mv. Foranalysen inddrager alle relevante interessenter. Et attraktivt byrum skal være til gavn for alle gadens brugere og erhvervslivet.

Foranalysen vil forventeligt resultere i to forslag til opgradering af Frederiksberggade, der begge er i overensstemmelse med kommunens retningslinjer og kvalitetskrav: et forslag med en minimumsløsning, hvor der anlægges de elementer, der er midler til (se tilvalg 1) og et andet forslag med en stedsspecifik løsning, hvor alle elementer af foranalysen anlægges. Der indgår ikke midler til en stedsspecifik løsning i dette notat.

Foranalysen sker med udgangspunkt i initiativ fra *Foreningen Business Improvement District (BID) Frederiksberggade*, der repræsenterer 20 bygningsejere i Frederiksberggade. Foreningen ønsker, at Frederiksberggade skal blive en attraktiv handelsegade til glæde for borgere, turister og gadens handlende. Udover opgradering af

gaderummet har foreningen blandt andet udarbejdet et facadekatalog med forslag til facadeforbedringer.

Foranalysen vil indeholde:

- Indledende registreringer af de fysiske forhold, herunder egenartsanalyse, vandforhold (regnvand og skybrud), ledningsforhold og de geologiske forhold.
- Inddragelse af lokaludvalg, Foreningen BID Frederiksberggade og øvrige relevante interessenter
- Dialog med Foreningen BID Frederiksberggade om medfinansiering af projektet. Foreningen har tilkendegivet, at de er villige til at bidrage økonomisk til opgradering af gaderummet.
- Udarbejdelse af to konkret skitseforslag for et kommende anlægsprojekt i overensstemmelse kommunens retningslinjer, kvalitetskrav og stedets del af det sammenhængende gågadenet
- Udarbejdelse af to estimerede anlægs- og driftsbudget til to kommende konkrete anlægsprojekt samt overordnet tidsplaner

Foranalysens resultater og forslag til det videre arbejde fremlægges for Teknik- og Miljøudvalget ultimo 2022 forud for forhandlingerne om Overførselssagen 2022-2023

Tilvalg. 1 Pulje til minimums opgradering af Frederiksberggade (7,9 mio. kr. i anlæg)

På baggrund af foranalysens forslag til minimumsløsning afsættes en pulje til minimums opgradering af Frederiksberggade, hvor der er fokus på belysning, belægning, begrønning og ophold.

Da der i dag ikke findes træer eller parkering, vil et kommende anlægsprojekt ikke have påvirkning af disse elementer.

Overordnede målsætninger og effekter

En foranalyse af omdannelse af Frederiksberggade vil skabe et grundlag for udarbejdelse af to konkrete projektforslag, der anviser hvordan Frederiksberggade kan blive et attraktivt byrum til gavn for gadens brugere og et erhvervsliv, der har været ramt af nedlukning og nedgang i antallet af turister som følge af Covid-19.

Tilvalget vil medføre, at Frederiksberggade kan opgraderes med minimumsløsninger.

Økonomi

Initiativet har estimerede anlægsudgifter på i alt 0,6 mio. kr. i 2022. Foranalysen forventes afsluttet i december 2022.

Tilvalget har estimerede anlægsudgifter på i alt 7,9 mio. kr. i perioden 2023-2025. Der skal som en konsekvens af anlægsprojektet tilføres afledte driftsudgifter på 0,2 mio. kr. i 2025 og 0,3 mio. kr. årligt fra 2026 og frem. De afledte driftsmidler skal anvendes til øget drift og vedligehold af kommende byrumselementer. Projektet forventes ibrugtaget i april 2025.

Eksekvering af anlægsprojekter i perioden 2022-2025 er afhængig, at der prioriteres anlægsmåltal i de pågældende år.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2022 p/l)	Styringsområde	2022	2023	2024	2025	2026	I alt

Foranalyse							
- Anlæg	Anlæg	600					600
Foranalyse i alt		600					600
Tilvalg: Pulje til minimumsopgradering af Frederiksberggade							
- Anlæg	Anlæg		509	4.366	2.997		7.872
- Afledt drift og vedligehold	Service				200	300	500
Tilvalg i alt		0	509	4.366	3.197	300	8.372
Udgifter i alt		600	509	4.366	3.197	300	8.972

Risikovurdering

For foranalysen er den overordnede risikovurdering, at initiativet er ukompliceret, og der er derfor ikke afsat midler til risikotillæg. For tilvalget er den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er kompliceret, og der er derfor afsat 10 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområde

Anlæg (1.000 kr. - 2022 p/l)	Bevilling	2022	2023	2024	2025	2026	I alt	*
<i>Anlægsudgifter</i>								
- Projektering (ekstern)	2000	530					530	530*
- Udgifter til bygherreorganisation	2000	70					70	*
- Projektering (ekstern), tilvalg	2000		450	200	100		750	750*
- Udførsel (ekstern), tilvalg	2000			3.660	2.550		6.210	6.210*
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg	2000		59	506	347		912	*
Anlægsudgifter i alt		594	509	4.366	2.997		8.466	7.490*
<i>Afledte serviceudgifter</i>								
- Vedligehold og afledt drift	1000				200	300	500	
Afledte serviceudgifter i alt					200	300	500	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende							
Bispebjerg	Indre by	X	Vesterbro/Kgs. Enghave	Valby	Amager Øst		
Nørrebro	Østerbro		Brønshøj/Husum	Vanløse	Amager Vest		

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
-----------------------------------	----	-----

Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID		X
IT-projekt (KIT)		X

Tidligere afsatte midler

Der er ikke tidligere givet midler til formålet.